

vanger, meer dan de helft van de geslagen dieren zijn vogels, terwijl bij no. I nog geen vierde gedeelte uit vogels bestaat, en deze bovendien ontdekt hebben, dat ook grootere insecten de moeite van het vangen waard zijn.

Alles bij elkaar genomen blijkt wel, dat we niet beter kunnen doen, dan onze ransuilen zoo goed mogelijk te beschermen en gelukkig zijn ze in onze duinstreek ook vrij veilig en kijken de jachtopzichters niet naar ze om. Trouwens, van eenige schade, aan de jacht toegebracht, blijkt ook bij dit onderzoek niets.

Er zitten gelukkig nog wel eenige paartjes meer in de duinstreek, dan alleen de twee behandelde nesten. In het zuiden van het terrein vonden we nog een nest, dat helaas uitgehaald werd, — wel onderzocht ik nog een 25-tal ballen van dit paar, in Maart 1927, voordat zij eieren hadden, op hun slaapplaats verzameld, die 39 veldmuizen, 1 bruine rat en 2 zaadeters opleverden —, in Kijfhoek zat de laatste jaren geregeld een paartje, in den omtrek van Bierlap is waarschijnlijk nog een domicilie en Duinrell, dat omgeven is door een prachtige strook naaldhout, heeft ook minstens één paartje. Vroeger kwamen ze ook in het zeeduin voor, maar ik ben bang, dat het daar afgeloopen is. Alles bij elkaar komen we zoo op een 5 of 6 paartjes, en zoolang het zoo blijft, kunnen we daarmee tevreden zijn.

J. P. BOUMA.

Naschrift. Gelieve overal in plaats van wijffe te lezen: de broedende vogel, i. pl. v. mannetje: de niet-broedende vogel. Volgens mijn eigen waarnemingen n.l., en die van anderen, was, bij beide nesten, overdag de roestplaats steeds bezet door een vogel, kleiner dan de broedende vogel, terwijl het Practical Handbook juist de afmetingen van het mannetje grooter opgeeft, dan die van het wijffe, en Naumann opgeeft, dat het wijffe alleen broedt. Wie weet hier meer van?

Dan een verzoek. Wie wil mij helpen aan studiemateriaal: alle roofvogel- en uile-ballen zijn welkom, liefst voorzien van datum en vindplaats. De kosten — opzenden als monster zonder waarde naar Rotterdamsche str. 103 Scheveningen — worden op verzoek gaarne vergoed, terwijl alle medewerkers overdrukken ontvangen van in dit tijdschrift of Ardea gepubliceerde artikelen over dit onderwerp. Van mijn Torenvalk-artikel en mijn eerste publicatie in Ardea zijn nog eenige overdrukken ter beschikking.

J. P. BOUMA.

EEN DOLFIJN OP DE HOLLANDSCHE KUST.

(DELPHINUS DELPHIS.)

HEEL wat keeren ging dezen winter onze weg langs het strand, elken Zondagochtend naar de Zee, en alsof dat zoo vanzelf sprak, altijd ging het de Noord in, naar IJmuiden. De pieren bleven een attractie. Vooral toen de vorst van December massa's eenden naar buiten dreef. Honderden en honderden toppers en kuifeenden lagen er toen tusschen de pieren en ge hadt daar op het strandje van Zuidpier en klein havenhoofd weer kans op aardige ontmoetingen: een steenlooper, een paar tureluurs, een wulp, wat scholeksters

of een zilverplevier. En op de pieren, op de groote betonblokken, natuurlijk de onvermijdelijke oeverpiepers, of een paar makke paarse strandloopers. Let bij deze laatsten eens op de aardige teekening op vleugels, rug en staart, die te voorschijn komt als ze vlak voor u opvliegen, om dan met een boogje en laag over het water vliegend een eindje verder weer neer te strijken. Telkens als zoo'n strandloopertje zijn vleugels openklapt is het alsof er een klein wondertje gebeurt. Eerst is die geheele bovenzijde donkerbruin, bijna zwart met een paarsachtigen gloed. Maar als het diertje opvliegt dan komt er eensklaps een prachtig ornament van zwart en wit te voorschijn, haast nog mooier dan van de scholekster: banden over de vleugels en strepen over den rug die weer uitloopen in een prachtig waaiermotief van den staart. Het geheel een verrassend mooi, bewegelijk, maar steeds zuiver symmetrisch en decoratief zwart-en-wit.

Soms waren er ook aardige dingen te zien tusschen al die toppers en kuifeenden; een paar middelste zagers, een groote troep rotganzen, wat brilduikers, een paar futen of roodkeelduikers, éénmaal zelfs een geoord fuutje. Bevreemdend was gedurende de vorstperiode het groote aantal scholeksters; tusschen Zandvoort en IJmuiden telden we er gemiddeld een veertigtal. Ze liepen en klauterden over en tusschen de besneeuwde ijsschotsen welke bij de vloedlijn een rafeligen ijswal formeerden. Als je die fel gekleurde bonte pietten zoo bij kleine troepjes aan het strand ziet, ga je onwillekeurig denken aan een warmen Julidag, een dag in de groote vakantie met veel zonnehitte en veel loomheid... En nu, hartje winter, liepen ze daar heel opgewekt en monter tusschen sneeuw en ijs „Spitsbergie" te spelen.

Na de vorst kwam de groote invasie van vijfvoeten en met deze verschenen de schrikbarende groote troepen meeuwen. Ik geloof niet, dat we ooit zooveel meeuwen bij elkaar zagen als in die laatste Januariweken van '28; het leek wel alsof alle meeuwen van Noordzee- en Kanaalkust elkaar rendez-vous gaven op het Hollandsch strand. Het geheele strand was bedekt met meeuwen; een overweldigend groote troep hield zich op even ten Zuiden van de Zuidpier. Bijna drie weken aaneen aten die meeuwen niets anders dan vijfvoeten; toen waren ze op. Het gros van die meeuwen bestond natuurlijk uit Zilvermeeuwen, vooral jonge dieren, maar er waren ook veel Stormmeeuwjes, Kapmeeuwen en Mantelaars bij.

Heel bijzondere dingen vonden of zagen we echter niet, wat evenwel niet wegneemt, dat elke strandwandeling of rit een genotvolle ochtend beteekende.

Totdat we op den 12den Februari wel iets bijzonders buitmaakten. Heel toevallig ging het dezen keer naar het Zuiden, in de richting Noordwijk. Een paar palen ging alles goed, het weer was prachtig, het strand hard vanwege 't lage water en er was heel wat vertier van meeuwen, bonte kraaien en drieteenstrandloopertjes. Daar krijgt van Kooten het in z'n hoofd den sproeier van z'n kopklepper, die zijns inziens niet voldoende „trok", beter af te stellen. Zooiets moet onder het rijden, liefst met een gangetje van 70—80 K.M. gebeuren. Thoolen, die achter de kopklepper reed, kon het niet verkroppen en gaf zooals dat in vaktermen

luiddt een flinke „dot” gas. Ik vergat nog te zeggen, dat de vierde man, een scheikundig ingenieur, achter op de duo bij Thoolen zat. Op een gegeven oogenblik raken ze in een zacht strandgedeelte verzeild. Van Kooten, die als kampioen van Nederland verplicht is z'n naam hoog te houden rijdt er over heen alsof er geen vuiltje aan de lucht is. Maar Thoolen kan z'n zware H. D. niet houden en begint te slingeren, steeds heftiger. Plotseling gaan ze over koot en beiden komen ze onder de motor. Thoolen, een reus van een kerel, krabbelt het eerst weer overeind, tilt zijn motor op alsof het een licht damesrijwiel is en trapt z'n kar weer aan. De duorijder is er echter minder goed aan toe, klaagt over hevige pijn in onderbeen en knie.

„Je kleeven zijn nog heel, de motor loopt en buitendien, als je been stuk is, je vader is dokter nietwaar welnu dan heb je kosteloos reparatie” meende Thoolen.

Na eenigen tijd is de H. D. expeditie weer slagvaardig; van Kooten die tijdens de valpartij aan den gezichtseinder verdwenen is, keert als hij merkt dat wij ergens „gestrand” zijn, weer terug. Minder snel rijden we nu verder en zoodoende krijg ik gelegenheid onder het rijden uit te kijken naar aangespoelde doode vogels en attent gemaakt door de bonte kraaien, vinden we eerst een paar zee-eenden, dan een Jan van Gent, een alk, dan een paar zwarte zee-eenden en tenslotte een drieteenmeeuw; allemaal slachtoffers van de stookolie.

Als we Noordwijk gaan naderen, wordt onze opmerkzaamheid getrokken door een groot dierenlichaam, dat vlak aan den voet van de zeereep in de hoogwaterlijn ligt. Dichterbij gekomen was onze eerste gedachte een tuimelaar, na den bruinvisch wel de meest voorkomende tand-walvisachtige. Maar toen ik het dier wat nauwkeuriger bekeek merkte ik al gauw, dat het geen tuimelaar was. Het dier zag er nog vrij gaaf uit en naar den toestand der oogen te oordeelen was onze buit nog niet heel lang dood. Alleen de opperhuid aan de linkerzijde was beschadigd, en ook de vetbult was, waarschijnlijk door de meeuwen en kraaien, aangepikt. De kop was spitsler dan van een tuimelaar, de vetbult ook niet zoo geprononceerd en bij telling der tanden bleek het aantal veel grooter te zijn dan bij een tuimelaar te verwachten is. Bij deze laatste bedraagt het aantal tanden ongeveer 84, nl. ± 21 in elke kaak; bij ons dier telde ik er meer dan 140. Wat het wel was bleef voorloopig nog een raadsel. Trouwens het deed er weinig toe; het was geen bruinvisch en ook geen tuimelaar en dat was al reden genoeg, om met onze vondst verheugd te zijn. Ik voelde bij intuïtie, dat het iets moois was en m'n vreugde over deze vondst deelde zich al spoedig mede aan de anderen. Wat weer tot gevolg had, dat we in de allerbeste stemming om het dier stonden rond te springen. De ingenieur vergat er zelfs z'n gekwetst been door. Na een korten krijgsraad besloten we, het dier in z'n geheel mee te nemen. Makkelijker gezegd dan gedaan. Thoolen, voor geen kleintje vervaard, bood direct aan het meer dan twee meter lange kadaver op z'n stuur naar Noordwijk te rijden. Een eindje verder op het strand hadden we het geluk een ouden aangespoelde badstoel

te vinden en met vereende krachten werd toen het zware beest daarin geheschen en vervolgens op het stuur van de motor gelegd. Zodoende bleef er net nog ruimte over voor den rijder. Door het hooge gevaarte werd het uitzicht niet weinig belemmerd en de positie van vriend Thoolen was allermintst benijdenswaardig. Met eenige inspanning kon hij net z'n neus over den rand van den badstoel brengen en volop genieten van de daaruit opstijgende geuren van het walgelijk riekende kadaver. Nadat er van dit ongewone transport een foto was gemaakt vertrok de stoet in de richting van Noordwijk. Van Kooten, die nu op

De ontdekking van de Dolfijn.

Foto JAN P. STRIJBOS.

de duo achter Thoolen zat, zorgde voor de navigatie en gaf aanwijzingen met betrekking tot de te volgen route. Als het wat te veel in de richting van de

De ontdekking van de Dolfijn.

Foto JAN P. STRIJBOS.

de duo achter Thoolen zat, zorgde voor de navigatie en gaf aanwijzingen met betrekking tot de te volgen route. Als het wat te veel in de richting van de

waardige Zondagochtend, even na kerktijd een scheikundig ingenieur, een „bulb-farmer” een motorhandelaar en een architect een handwagen over de Boulevard duwden, waarop zich een zeezoogdier bevond in nog niet verregaanden staat van ontbinding verkeerende. Wat kun je toch onverwachts en geheel onvoorbereid in eigenaardige omstandigheden gaan verkeerden!

Het kostte niet heel veel moeite, een veilig onderdak voor onzen schat te vinden. Onder al deze bedrijven was het al laat geworden; de vrienden besloten naar Haarlem terug te keeren, terwijl ik zelf Prof. Dr. E. D. van Oort zou gaan waarschuwen.

Hoe hij naar Noordwijk ging.

Foto JAN P. STRIJOS.

Van Kooten was zoo vriendelijk m'n vrouw, die thuis met de koffie wachtte, in te lichten en te vertellen dat haar man een dooie „visch” had gevonden.

In Leiden was het pleit spoedig beslist. Aan de hand van plaatwerken en literatuur bleek al gauw, dat onze vondst een dolfin betref, de beroemde *Delphinus delphis*, een dier, dat in de Middellandsche Zee algemeen voorkomt, maar aan onze kust pas eenmaal aangetroffen werd. In Nov. 1926 strandde nl. een jong exemplaar bij de Koog op Texel. Dit stuk werd in Artis geprepareerd en komt in het Museum van Heimans. Dan is er nog een exemplaar van deze soort in het Rijks Museum van Natuurlijke Historie te Leiden met het weinig zeggende etiket „Mer du Nord”, zoodat de Noordwijksche

dolfijn van 12 Februari '28 feitelijk het tweede voor ons land bekende voorwerp is.

Nadat ten huize van Prof. van Oort gebleken was dat het werkelijk een dolfijn was, ging ik in den namiddag weer terug naar Noordwijk, ten einde zorg te dragen, dat het dier den volgenden dag naar het Museum vervoerd werd. Nu moest er ergens in Noordwijk een schelpenvisscher wonen die dergelijke transporten wel meer verrichtte. Bij Mevrouw Verweij kwam ik z'n naam en adres te weten. Teun van der Berg was gauw gevonden en beloofde den volgenden morgen de buit naar het Museum te zullen brengen. Daar bleek het een volwassen, vrij gaaf exemplaar te zijn, en beteekent dus een waardevolle aanwinst voor het Museum.

JAN P. STRIJBOS.

DE GRAAFWESPEN VAN NEDERLAND.

(Vervolg van blz. 362).

Teekeningen van Dr. JAC. P. THUSSE.

12. TRYPOXYLON.

♂ Laatste sprietlid veel langer dan het voorlaatste en meestal duidelijk gekromd. Achterlijf met 7 zichtbare segmenten.

♀ Laatste sprietlid niet of nauwelijks langer dan het voorlaatste, niet gekromd. Achterlijf met 6 zichtbare segmenten.

Hoofdwerk: KOHL. — Die Gattungen und Arten der Larriden (*Verh. zool. bot. Ges., Wien, 1884*).

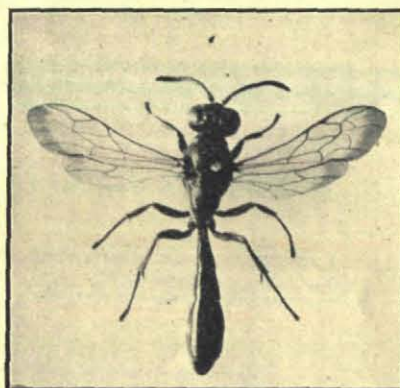

Fig. 105. *Trypoxylon figulus*.
Lengte 12 mM.

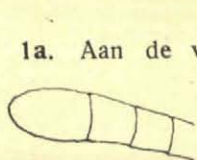

Fig. 106. Laatste 3 sprietleden van *T. clavicerum* ♂.

♂
1a. Aan de voorpooten zijn de tarsen en de voorzijde der schenen geelbruin. Oogafstand boven ongeveer $2 \times$ zoo groot als aan den clypeus. Clypeus aan den voorrand in 't midden ingesneden. Sprietleden naar het eind toe dikker wordend, laatste lid $1\frac{1}{2} \times$ zoo lang als aan de basis breed. Tergiet 1 korter dan 2 en 3 samen. 5-6 mM.

b. Voorpooten geheel zwart. Oogafstand boven hoogstens $1\frac{1}{3} \times$ zoo groot als aan den clypeus. Sprietleden naar het eind toe weinig verdikt, laatste lid minstens $3 \times$ zoo lang als aan de basis breed en zeer duidelijk gekromd. . . . 2

Fig. 107. Laatste 3 sprietleden van *T. attenuatum* ♂.

2a. Clypeus aan den voorrand in 't midden flauw boogvormig uitgerand. Oogafstand boven ongeveer $1\frac{1}{4} \times$ zoo groot als beneden. Laatste sprietlid ongeveer $5 \times$ zoo lang als aan de basis breed. Tergiet 1 ongeveer zoo lang als 2 en 3 samen. 6-7.5 mM.

b. Clypeus aan den voorrand in 't midden recht afgesneden. Oogafstand boven en beneden ongeveer gelijk. Laatste sprietlid

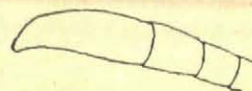

Fig. 108. Laatste 3 sprietleden van *T. figulus* ♂.

1. *T. attenuatum* SMITH.

2. *T. clavicerum* LEP. ET SERV.